Alecu Russo
Scrisori

Scrisori

Alecu Russo

Editura Bestseller

Imagine: BrAt82/Shutterstock.com

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Scrisoare adresată lui V. Alecsandri înaintea plecării în exil la Soveja

Iubite! Nu-mi rămâne decât timpul necesar ca să-ți vestesc că guvernul și-a pus în minte să facă din mine un om important și demn de exil. I s-a năzărit guvernului, precum se năzare cailor cu năravˌ și dar el a găsit de cuviință a mă aresta și a mă condamna, ca să capăt simțiri religioase în fundul unei mănăstiri. O! guvern părinte! el nu are alt vis decât fericirea noastră, nu are alt țel decât a ne face demni de împărăția cerului. Iată pentru ce el ne înfundă așa de des în sânul sihăstriilor.

Peste un ceas plec cu nepusă masă, cum zic românii, și întreprind un voiaj gratis, mulțumită îngrijirii guvernului; așadar, iubite, tu nu mă vei găsi la întoarcerea ta lungit pe divanul tău și dându-mi aer de pașă. Când te vei revedea cu plăcere sub cerul patriei și sub tavanul apartamentului tău, vei simți un mare deșert în suflet, căci amicul tău Russo îți va lipsi. Ah! această idee m-ar face să vărs lacrimi amare, dacă nu mi-ar plăcea mai bine să râd în fața prigonirii! Mângâie-te, frate, căci toți cei ce poartă numele de Russo sunt destinați a fi persecutați: omonimul meu Jean Jacques a pătimit mult în viața lui! Ce asemănare măgulitoare pentru mine!

Lucrurile mele sunt în boccea; căruța de poștă mă așteaptă în curtea ministrului din lăuntru, de unde am să plec; aga fumează ciubucul său de iasomie și mă îndeamnă să mântui această scrisoare, în vreme ce fratele tău îmi cântă din vioară aria franceză: Partant pour la Syrie.

Alea jacta est, — a zis Cezar când a trecut Rubiconul; eu am să trec Bahluiul! Prin urmare, voi zice: amice! gândește la bietul exilat și declamă ades versul celebru:L'amitié d'un grand

homme est un bienfait des cieux . Adio! mă duc să gust plăcerile vieții contemplative a sfinților apostoli și mă despart de lume fără amărime în contra oamenilor, fie domni, sau... creditori!

Singura mustrare de cuget, ce cearcă a mă munci în acest moment, este că bieții actori împărtășesc osânda mea. Teatrul românesc la mănăstire! Ferice de țara al cărei guvern luminat produce asemenea deșănțate întâlniri!

Adio! încă o dată; spune amicilor că îi scutesc de a se îmbrăca în haine negre... etc.

Scrisoare către N. Bălcescu

Dragă Bălcescule, Vivat! Victorie! Sunt mândru de voi ceilalți și gloria revoluției voastre se răsfrânge și asupra noastră și asupra tuturor românilor! Încă o dată, vivat și glorie, viitorul poate să nu fie pentru noi, dar nu vom dispărea fără să lăsăm o ultimă amintire despre noi! Dar ce! vorbesc rău despre viitor. Nu, iubite! Mâna nu este atât de îndemânatică ca să urmeze închipuirea frumoaselor planuri pe care le întrevăd!

Un mare popor cu o mare ca întăritură, două fluvii care se numesc Dunărea și Nistru drept centură, cu sânge roman în vine, și nici Moldova cu fiicele ei, nici Transilvania ori Banat, ci un pământ românesc cu o mare capitală, care s-ar chema Roma, dacă vrei, cu mari piețe numite Piața Poporului, Piața Traiană, Piața lui Ștefan, Piața lui Mihai, Piața Moldovei, Piața Banatului, Piața Ardealului. Și apoi putere, fericire, mărire, glorie! Fericiți nepoții noștri! Și noi fericiți că am putut, bine ori rău, contribui la acest lucru.

Abia ieri am aflat despre revoluție. De patru săptămâni m-am pierdut în Ungaria și în Banat, unde, vai! libertatea nu este decât un nume! Dragul meu, am puțin timp să-ți scriu, fiindcă plec în Bucovina să-mi întâlnesc șefii și camarazii, dar cred folositor pentru interesul public să-ți spun câteva cuvinte despre Ungaria și libertățile sale... Ungaria este un cuvânt gol pentru cine n-o cunoaște decât din ziare, ori din hărțile geografice, și cu libertatea s-a desfășurat steagul marțial... fii ungur ori moartea... iată lozinca. În toate părțile unde a pătruns libertatea maghiară, Standrecht-ul a însoțit-o; pentru că 1.500.000 maghiari și 3.000.000 de alți renegați din toate națiunile vor să-și impună limba, legile, obiceiurile la 4.000.000

de români și la 8--10.000.000 de slavi și de germani, cărora puțin le pasă. Maghiarismul vrea să ajungă o forță, o putere care să se sprijine pe Marea Neagră și pe Adriatica, care vrea să moștenească Austria și visează imperiul lui Atila... pentru aceasta trebuie ca celelalte popoare să-și uite originea, limba mamelor lor, să-și forțeze hotarele lor naturale și obiceiurile lor, ca să se maghiarizeze. Din nenorocire pentru ei, neputința lor le depășește sforțările lor de imaginație și visurile lor de mărire.

Ceea ce m-a făcut să-ți spun aceste lucruri este noutatea care s-a răspândit prin ziare, că guvernul nostru provizoriu a trimis un agent la Pesta! Dragă,eu știu că ei trebuie să facă primul pas; cu Dunărea ei vor fi totdeauna la dispoziția noastră. Gândiți-vă la demnitatea tinerei și puternicei noastre renașteri. Impresia acestei ambasade a fost foarte neplăcută românilor. Dealtfel este antipatică națiunii noastre din toate colțurile. Le e frică să nu ne lăsăm încurcați în relații care ne vor îngreuia. Ungurii sunt la aman, ultimatum-ul nostru trebuie să fie: dacă nu independența aparte ori cu noi a românilor de aici, cel puțin recunoașterea unei naționalități deosebite a Banatului, a Transilvaniei și a românilor din Ungaria, care, toți, se ating prin teritoriu, cu limbă, instituții, reprezentare. Românii speră în noi! Desfacerea Ungariei este inevitabilă... Așa că sunt la ultimele mijloace, furcile, violența și terorismul. Și unde aceasta? În Banat, Transilvania și la românii care locuiesc dincoace de Tisa. Să nu uităm că suntem 12.000.000. Cu cât ne vom ține mai tari, cu atât ei vor acorda... căci slavii nu gândesc nimic mai puțin decât să-i înghită, ori să-i nimicească!... Deocamdată românii de aici se zbat în neputință și în sărăcie. Nu uita că Ungaria își zice regina fostei Valahii. Trăiască România.

Adio,bunul meu, bravul meu... Sărută steagul din partea mea. V-ați purtat bine. Sărută pe toată

lumea. Noutățile de la voi au fost primite de dușmanii noștri cu dușmănie.

La revedere, curând la Focșani A. Sauvegea

Valentineanu, Bălăceanu, Filipescu și toți, salutare și frăție nu... frăția ungurească. 4 iulie 1848, Sibiu

P. S. Dragă, cu prima ocazie trimite-mi la Iași, pe adresa dlui Constantin Duca, bagajul și geamantanul. Adio! Când ne von revedea, îți voi povesti multe lucruri de aici și cum, după ce am izbutit să scap de Sturdza, era să fiu spânzurat în Ungaria.

Deviza aici este: libertate... frăție maghiară sau moartea!

Bilet din închisoarea din Cluj către V. Alecsandri

Iubite A..., În Ungaria liberă mi-am pierdut libertatea! Strigătul maghiar *Ellyen sabaciag* însemnează *lanțuri pentru români*. Ergo, am fost arestat la Dej, și chiar acum mi se pregătește un alai de *naționaliști-gardiști* ca să mă ducă la Cluj; însă nu fii îngrijit, dragul meu, căci am o tainică și sigură presimțire că nu mi se va întâmpla nimic. Această siguranță îmi vine din credința că românul nu piere cu una, cu două... Furia ungurească e atât de deșănțată și de comică; lungimea pintenilor și a mustăților maghiare e atât de exagerată, încât, departe de a îmspăimânta, ele îmi inspiră un râs nebunesc etc...

Bilet din închisoarea de la Cluj către prietenii din Iași

Fraților, nenorocirea care prigonește țara noastră mă apasă și pe mine. De săptămâni întregi stau închis fără a cunoaște culpa mea. Am așteptat dreptatea și dreptatea nu vine!

Iubiții mei! Socotiți-mă de azi ca mort, căci de nu voi muri de mâhnire sau de boală, pierderea libertății mele mă oprește de a fi țării de folos... și dar eu mă consider ca un om șters din cartea vieții.

De trei zile cânt necontenit aceste versuri din balada lui Toma Alimoș; să fie oare o presimțire?

Închinare-aș și n-am cui, Închinare-aș murgului; Dar mi-i murgul cam nebun Și de fugă numai bun. Închina-voi ulmilor, Uriașii culmilor, Că sunt gata să-mi răspunză Cu freamăt voios de frunză; Ulmiii că s-or clătina, Frunza că s-a scutura, Trupul că mi-a astupa.

Protest către Consiliul de război din Cluj

Domnilor, Am aflat că aveți să vă ocupați chiar astăzi de chipul cel repede prin care socotiți să mă trimiteți într-o lume mai bună. Unii membri mai miloși din consiliul d-v. înclină pentru spânzurătoare; alții, mai artiști în gusturi, opinează pentru țeapă. Pricep că spectacolul unui român spânzurat ori chiar tras în țeapă trebuie să fie dulce și plăcut în ochii unui magiar, dar nu protestez cu mai mică hotărâre în numele dreptului ginților și mai ales în numele lui Kossuth contra oricărui fel de execuție aplicată persoanei mele.

N-am gust pronunțat nici pentru țeapă, nici pentru spânzurătoare; și, făcându-vă această declarație, cu toată sinceritatea care mă caracterizează, mă măgulesc, domnilor, cu nădejdea că împărtășiți în totul gustul meu. Drept care semnez cu hotărâre.

A. Russo, Cetățean liber al României, Cunoscut de aproape al marelui Kossuth

Protest către comisarul guvernului din Cluj

Domnule conte! Refugiat de trei luni în Ungaria, am asistat ca un simplu spectator la evenimentele acestei țări, bucurându-mă de ospeția ce o primisem; și dorind în fine ca să mă întorc în patria mea, am luat drumul cel mai drept, adică pe la Dej; se vede însă că în Ungaria drumul cel mai direct nu-i nici cel mai scurt, nici cel mai sigur, căci deodată m-am trezit arestat, despoiat de lucrurile mele, cercetat până la piele și întemnițat!... Trist și neașteptat efect al ospeției maghiare!

În zadar am protestat, în zadar am cerut să mi se spuie motivul unei asemenea maltratări; nici un membru al autorității nu a găsit cu cale să-mi răspundă oficial. Iată însă prepusurile zeloșilor împiegați, care mi-au deschis porțile închisorii:

1-iul prepus. - O femeie m-a văzut făcând semne misterioase în Dej!... Cui?

Al 2-lea prepus. - Sunt român!

Al 3-lea prepus. — Corespondența găsită în valiza mea este în limba franceză!

Al 4-lea prepus. - În acea corespondență nici nu se pomenește numele de Ungaria!

Ap 5-lea prepus. — Trebuie să fiu emisar rus!

Al 6-lea prepus. - Trebuie să fac parte din comitetul croato-slovaco-sârbo-valaco-saxon format contra Ungariei! Pe temeiul acestor grave prepusuri domnii judecători își frecară mâinile cu mulțumire și mă întemnițară cu convingerea naivă că și-au salvat patria!

Domnule conte! Veți găsi negreșit că am tot dreptul să protestez în contra unui asemenea act arbitrar al autorităților subalterne din Dej, care, după ce au pus mâna pe mine, și-au apropiat totodată și valiza mea ca una ce, după socotința

lor, *conținea destinul și viața Ungariei!*

Protestez dar în numele legilor, în numele libertății individuale, în numele dreptului ginților și cer o satisfacere deplină în contra agenților care au atacat în persoana mea principiile cele mai sacre ale dreptății etc., etc., etc.

Această protestare a mea va părea poate cam lungă, domnule conte, însă nu cred să vă pară atât de lungă, precum mi-au părut mie lungi aceste opt săptămâni de captivitate etc.

Table of Contents

Scrisori
Scrisoare adresată lui V. Alecsandri înaintea plecării în exil la Soveja
Scrisoare către N. Bălcescu
Bilet din închisoarea din Cluj către V. Alecsandri
Bilet din închisoarea de la Cluj către prietenii din Iași
Protest către Consiliul de război din Cluj
Protest către comisarul guvernului din Cluj

Table of Contents

Scrisori	1
Scrisoare adresată lui V. Alecsandri înaintea plecării în exil la Soveja	2
Scrisoare către N. Bălcescu	4
Bilet din închisoarea din Cluj către V. Alecsandri	7
Bilet din închisoarea de la Cluj către prietenii din Iași	8
Protest către Consiliul de război din Cluj	9
Protest către comisarul guvernului din Cluj	10